

مشاط قلم

مطبعه و محل اداره :

حفظ ال اوغوشده امنیت
سندوغی جوارنده
شکول یقوشنده
۲۷ نومرو

مسلمک زه موافق آثار
جدیه مع الممنونه
قبول اولنور

درج ابداه بن آثار اعاده اولنار

فیه ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، سیاسیانده و بالخاصه احوال و شئونه اسلامیه و عیث ایدر دهفته بر نشر اولنور.

آبونه بدلی

صاحب و مؤسسلری :

درستعادتده نسخہ سی ۵۰ یا ۵۰۰

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب
تاریخ تأسیسی

قیرلہ دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلنیر

۱۰ تموز ۱۳۲۴

سنه لکی	القی آیفانی	غرومی
۶۵	۳۰	۳۰
۶۰	۳۰	۳۰
۱۷	۹	۹

عدد : ۱۷۵

۲۱ محرم الشریفه ۱۳۲۹ پنجشنبه ۲۹ کانون اول ۱۳۲۷

یدنجی جلد

-۱۴-

حفظ ناموس وطن ، زرده بوحس احسن
 بو تحسسه مکلف ، بشریت ذاتاً
 بروکالت صفت فاخره سی سزده ایکن
 الامان خوان اولور یاسله ابنای وطن
 یوقی انصافکز الله ایچون آرتق یتشیر ؟ ؟
 ادرنه معارف کاتبی اسکیز غره لی
 عثمان نوری

موعظه

بروسه ده جامه کبییده

عزیز و محترم قرداشلرم ! باشلانغیجی آیت و حدیث اولا برسوزک
 کرک سوله یه نه، کرک دیکله یه نه فائده بخش اوله جغنی کچنده عرض ایتیش
 ایدم . بونک ایچون بر آیتله سوزمه باشلابورم :
 استعید بالله « ان الدین عند الله الاسلام » .

مقصدم « مسلمانلق ، خرسیتانلق » نامیه موعظه قلیقلی دینی و
 اخلاقی بر حقیقت عرض ایتمکدر . دین مبین محمدینک عالی اولان شانتی ،
 مزینتی ، قدسیتنی اخوانمه شرح ایتک ؛ کنیش جاده کبی دینندن
 آیریلوب شهیدکی دوچار اولدیغمز مسکنتک ، احوال مؤسسه نک ،
 خسته لک سبیلرینی کویسترمک ، مسلمانلرک مروض قالدقیری بوفلا کتدن
 قوتلق ایچون تجارت ، سعادت یوللری بیان ایتک ایسته یورم .
 مسلمانلرک ترقی ایتملری دینلرینک احکامنه انقیاد ایتمکه اولدینی
 کبی ؛ تدبیرلیده احکام دینه مراعاة ایتدکلرندن ایلری کلیر ، اسلاملر
 دینلرینه نه قدر قوی صاریلرلرله اونسبتده ترقی ایدرلر . بو خصوصده نه قدر ضعفیت
 و قیدسزلک کویسترلرله اونسبتده تدنی ایدرلر . مسلمانلق دنیا و آخرت
 بختیارلغنی تأمین ایدر .

هر شینک حقیقی ضدی ایله معلوم اولدینندن خرسیتانلندن دخی
 بحث ایدم جکم . فقط خرسیتانلقدده ترقیات فیه درجه کاله واصل اولمشدر .
 دینمزی آکلاتق ایچون یابه جم تنقیدات آنلرک دین نامه قبول ایتدکلری
 شیلره راجعدر ، یوقسه فنلرینه دکل .

بز دیورزه : مسلمانلرک ترقی ایتملری دینلرینه احکامنه انقیاد
 ایتمکه اولور خرسیتانلر یعنی آوروپالیر ایسه دیورلرک : بو سوز
 صاحجه در . زیرا : مسلمانلرک بو دعوالرندن کاذب اولدقیری فن تجربه
 ایله اثبات ایدیور . فک قبول ایتدیکی شیئه صارلما دجه ، دینک امر
 ایتدیکی شیئی براقده ترقی ایتک ممکن اوله ماز . ترقی ایدمه مین برملت
 ایسه داغلمغه ، محو اولوب کیتمکه محکومدر . اوروپاده دین دینک
 قواعد اخلاقیه دیمکدر . قواعد اخلاقیه مدیت حائنده یاشامق ایسته مین
 بر مملکتی اداره ایدم . زیرا : اخلاق دخی انسانه تنها یرلرده
 نک برخانه ده اوتورمینی امر ایدر . هیچ دنیا ایشلرینه قاریشمامه سنی

توصیه ایدر . حالبوکه فنجه ، انسانلر معیشتلرینی بربرینک یاردیمیه
 تأمین ایدم جکندن بر آراده اجتماع ایتیه ، طویلانوب اوتورمغه
 محتاجدرلر . آوروپا دینه اخلاق دینک ایسته یور . مدیت دینی
 بوزار ، دیور . اما افعالی ، دعوی ایتدکلری مدیتیه مخالف .
 حتی انسانیه مغایر درجه لره قدر مدیتی وار دیرسالیخی اپی دیکله مه لیدر .
 اونلر دیورلرک : احوال اجتماعیه نک غایتله ساده لکی برزمانده انسان
 قناعتکار اولوب ساده بر حالده یشامغه قانلایردی . یعنی مدیت ترقی
 ایتدیکی زمانده عادی و جزئی شیئه انسان قناعت ایدرک یاشاردی .
 مدیت یوکسلدکجه احوال معیشت دخی اونسبتله چوغلمغه باشلادی .
 یعنی قانتازیه چوغالدجه مصرف و احتیاجده اوقدر چوغلمغه باشلادی .
 راحت و سربست ، قولای قولای کچینمک ایچون درلو درلو صنعتلر ،
 تجارتلر ، شرکتلر ، هنرلر ، زراعتلرکی کچینمه یوللر چوغالدلق لازمدر .
 بوایه انسانلردن هر درلو قیلدر ، عناصرلر بربلده ده مجبوری اقامت
 ایتمکه اولور . دین ایسه ، « اوروپا اعتقادنجیه » منفعتی جلب مضرتی
 دفع و آسایش و حقوق عمومیه پی تأمین ایدم .

چونکه دین طاشیدانلرک قانونلریده دینی اولدینندن اوکی قانونلر
 حکومتی ملتی اداره ایدم . کیت کیت او حکومت ، او اهالی ضعیف
 اولور . انقراضه او غرارسه محو اولور کیدر . ایشته آوروپا مدیت
 حاضره سنک اکثریتله افکار فاسده سی بومرکزده در . خرسیتانلقدده
 دین ایله دنیانک آریلای عرض ایتدیکم کیدر .

شیمیدیده معروض قالدیغمز تدینک سبیلرینی و چاره سنی و اونلره
 قارشی دینرک جوابی عرض ایدم : دین مبینم یوزلرجه سنلر شأن
 و شوکتی جهانیه کویسترمش ایکن ، بر زمانلر مسلمانلر علم و عرفانلریله
 ترقیات مادیه و معنویه لریله بوتون آوروپایه یارمق ایصیرتمش ایکن
 شیمیدی بولندیغمز حال اسف اشغال عجیانه دندر ؟ بو انقراضمزک
 اسباب ایکی به منجر اولور . کرچه بشقه سبیلر وارسه ده اونلر بوایکی سبیلک
 تفرعاتنددر .

برنجیسی . دینی حقیقه ، تمامیه بتون افراد مسلمینه آکلاتمق و دینی
 کمالیه بیان مسلمانک بو دنیاده مسعود یشایه جغنی کندیسنه او کرتمک
 علمانک بورجی ایکن بر چوق سبیه بناء اولا منسوبین علمیه نک
 آزالما سی ، ثانیاً میدانده قانلایردی ده بوامتی ارشاد ایتمه مه سیدر .
 مادامکه علماده تیقظ و انتباه یوقدر ، بونلری وظیفه لرینه دعوت خصوص
 صنده اخطاراتده بولمق امته دوشن بروظیفه در . وهله اولاده بوسوز
 تحف کورونور فقط بویله در . زیرا شرع شریف بویله امر ایدیور .
 کرچه علما طریق ارشاده تکاسل کویستردکلری ایچون مسئول اولاجقلر
 لکن اونلردن بوتکاسلی قالدیروب ارشاده ترغیب ایتمینلرده مسئولدرلر .
 چونکه حکومتن علمادن حقلرینی ایستمکه شرع شریف افرادامته
 بر صلاحیت ویرمشدر . حقلرینی طلب ایتمینلرده مسئولدرلر . زیرا :
 ملته علما ، علمایه ملت لازمدر . بو دبدک درمائی ارشاد یاخود طلب
 ارشاددر .

انقرضه ايكنجى سببى : ترقى و تعالى ايتك امليله و انتشار معارف فكريله هر شيلرى و هب ايشلرى آوروپاكتابلرنده آرايان بر طاقم كيمسهر دپنىده آوروپاكتابلرنده آرايورلر . آوروپاكتابلرنده ايسه دين ، مدنيتته مخالفدر و ترقيه مانعدر كې باطل سوزلرىده كورييورلر . يازق كور كورينه بو سوزى حقيقت بيلكارندن ، دينسز اوليورلر . هنوز اعتقادى تصحيح ايتمين كنجلر يمزده - چونكه مكاتب ابتدائيه مزده مفصل علم حال تعليم اولونميور - زغملىجه او هذيانلرى ، او هرزهلىرى دوغرى سوز بله يورلر . نماز ، اوروچ و سائر اوامر دينه انقياد ايدن بعض ذواته نظر حقارتله باقييورلر . آوروپانك هر شيلرينه عين حقيقت دييورلر . حتى هر كمالات علميه اوروپادن دوغمش و دوغمقدهدر ، اعتقادنده بولنورلر .

سوزمى بر مثال ايله اثبات ايديم . كوروشديكم و حسن ظن ايتديكم برافندى ايله حسب حال اتناسنده بالمناصبه بكا ديديكه : ... ديمك ايتزمكه آوروپاكتابلرينك عموم مندرجاتى دوغريد ، اعتقادى ايله ترجمه ايدن بعض دينسزلىر ، معارفك نشرينه ، ملك اوياغمسهنه ، ملكتت ترقيسنه خدمت ايديم ديركن مسلمانلغه بيوك بر خيانت ايتش اولورلر . قاش يپاركن كوز چيقارييورلر . هم هلاك اوليورلر هم باشقاليخنده هلاك ايدنييورلر . هم ضال همده مضل اولويورلر . بو كې نشریات فاسده و سميات قاتلهك طبع و نشرى حكومت منع ايتمكه بو درد قابل تداوى اولابيلير . بز آوروپانك صنايعنه محتساجر بوقسه آوروپاي هر سوزده تصديقه ، هر شينده تقليده مجبور دكلز . اونلرك بعض سوزلرينى قبول ايدنييورز . مثلاً : انسان ، اورمانده ، طاغده تك برخانهده ياشايماز . بر آرايه كلك ، اجتماع ايتك ، شركتلر يايقمق ، مقصد بر اولمق شرطيله حقيقتى بولمق ايچون مساده افكار ايتك معيشت ايچون همه حال لازمدر دييورلر . اونلرجه بوكا دين مانعدر . يعنى اونلرك دينجه ، مذهبنجه ، بو يساقدر . چونكه دين انسانى عزلته ، ازوايه ؛ سكوته دعوت ايدر . بو حالده ، دينسزلك اونلرجه بر موده حكمنه كييريور . زيرا : دين اونلرجه حقوق عموميهنى تأمين ايدمهز .

بز دييورزكه اوت انسانلر مجتمع بر حالده حتى اتفاق . اتحاد اوزره ياشاملرينى ذاتاً بزم دينز امر ايدنييور . : استعذبالله « و اعتصموا بحبل الله جميعاً ولا تفرقوا . » يعنى جبل متين الهى يه صارلكنز ، ديناً تفرقه ايتيكنز غايه املكنز بر اولمق اوزره اتحاد ايدكنز . اتحاد جناب حقت بزدن ايتديكي شيلرك اك مهمليدر . زيرا تجربه ايله ثابت وكونش كې عياندركه قوت ، حقسز اولسه بيله حقى و دوغرى اولنلره غلبه ايدر ، چوق معاهدلىرى عكسهنه بوزار ، زواله يقين اولنلرى وقايه وادامه ايدميليير . قوت دائماً يوكسهلير ، خندان ، مسعود ياشار . قوت بختياردر ، حقى كيمسه يه قابديرماز . قوت سايه سنده دركه اوروباليلر اون پاردهلى برزيان ايچون بيك ليرا صرف ايدرك زيانكارلرينه بر درس عبرت ويريرلر قوت اكثرتهله تحصيل ايدباير . اكثرتي قازانمق

ايسه ايكسنى مادي بريسى منوى اولمق اوزره آنجتي اوچ سربله نمكندر . نرده اولورسه اولسون اكثرتي قازانمق وادامه ايتك ايچون مادي اولان برنجى سببى شويله تصوير ايدميليير : ملكت ترقيسى ايچون كنديسنه رهبر اوله جق ذواتك ديانيله برابر عادل اولالري الزمدر . عدالتى بر حكمدار ، بر حيثيت بايدارد ، قلمه ، كيدير ، زوالى يوقدر . ظلمى عدالتته غالب اولالر موقدر . تاريخلرده چيركن صحيفه لرى اشغال ايدر . ماتم كونلرى آكدير مقله خلتك لعنتنه بوغولور .

صوكر ا رؤسانك يكدىكرينه قارشى صادق ، امين ، صميمى ، جديتلى قرداش اولملرى لازمدر .

زيرا : جناب حق (انما المؤمنون اخرة) بيورويور . مؤمنلر دنياده قارداش اولدقلىرى كې بر مقصدعلى اوزره دخى اتحاد ايدن هيئت بر جسد كيدير . فصل كه انسان وجودينك هر براعضاسنى قورور ، هيئت دخى اخوانى قولاً ، فعلاً ، ممكن اولدنى درجه مالا ، وجداناً محافظه ايتك لازمدر .

كذلك رؤسانك مدبر و فعال و اهل اولمليده بك مهم درجهده الزمدر . چونكه درعهده ، ايدبلان مقصد بر وظيفهدر .

جناب حق « ان الله يأمركم . . . » بيورور . امانت اولان خدمت وظيفهنى او وظيفه نا اهل اولدنى حالده تعهد ايدنلرك واي حالته ! رؤسانك شجاعتله برابر حسن نيتى دخى بك لازمدر . چونكه قيدسز و جبين و خلوصى اولمايان مأيوسلر طبق منفرد و متفرق ياشامه غي ايتسيان جاهل مات كې محقق اولمكه محكومدر .

ايشته اوصاف مذكوره يى هانكى هيئت احراز ايدرسه اكثرث وقوتى محافظه ايدرك بكام اولور . كوزل كوزل اساسلره موفق اولور . نامنى تجيل ايدر .

قوتى غائب ايتمهك ايچون مادي اولان ايكنجى سبب : بر فكر ، بر مقصد اطرافنده طويلانلرك ، ثباتى ، عزم قويى لازمدر .

هرنه قدر درت سته بر اجراءات بر فعاليت كورولملى دينلر و بر جهتدن حقى ايسهده قوه تشريعيه و اجرائيه و هيئت اجتماعيلر دخى معذوردر . چونكه بونلر خارجى و داخلى قاچ دفعه لر نجه درلو اختلافلره ارتجاعلره ، اختلافلره معروض قالدقلىرى مشاهده ايتك و ايتمكه يز . هجوم ايدن قاينولردن وقت بولميور . بو كې احوال هر انقلابك اولنده اولمش شيلردر . دهها بز انقلابدن قورتيلامادق . بر بنائى كماليله يايقمق اوزون زمانه محتساجدر . ييقيمق قولايدير . بو بديهى در تجربه ايله مثبتدر . استبداد منحوسك ييقدينى بنالرى يكدن يايقمق ايتسيورز . بو قولاي برئى دكلدر . بو كې ساده دوشنجهلر بزي عزمزدن مأبوس ايتمه سون . بر فدان يرنده براقلسه كوك صالار ، يمش و بريرر . بر قاچ دفعه ىرى دكيشلسه قورور . قوروماسه بيله بيومز ، كنديسندن كيمسه استفاد ايدمهز .

جناب حق « و اطيعوا الله و اطيعوا رسوله و لاتنازعوا ففشلوا و تذهب دحككم » بيورييور .

اولورسه بز هیئتله استفسار خاطر ایدرلر . عالمه سنی اداره ایده بیله جک قدر تخصیصات ویریرلر . وفات ایدرسه بالعموم افراد جمعیت جنازه سنی تشییع ایدرلر . کله یلردن جزای نقدی آلیرلر . فرقه یه داخل اولمیان کیمسه لرده جنازه یه اولان اعتباری کورونجه بونه بیوک شرفدر دیهرک مجبوری فرقه یه دخالت ایدرلر . سوسیالیستلره کوره هرکسک مسعود اولماسیچون چاره حسنه بودر .

فرق مختلفه دن بریسیده انارشیت فرقه سیدر . بوفرقه ده سوسیالیست فرقه سی کی اغنیانک قازانچی هرکسه سیاناً تقسیم ایتمکدر . فقط مقصد لرینه سوسیالیستلر کی مذهب لرینی نشر و تعمیم ایله دکل بلکه فساد واختلال ایله یاقارق یقه رق واصل اولمق ایستورلر . شیمدیکی حکومتلری بومبارله زیر وزیر ایتک ایستورلر .

بویکی فرقه یی مثال اولمق اوزره سویله دم . اوروپاده اک بیوک فرقه سوسیالیست فرقه سیدرکه عرض ایتدیکم کی مقصدی حکومت حاضره یی یقوب یرینه کندی مذهبلری دأرهنده برحکومت تأسیس ایتمکدر .

خلاصه : اوروپا فرقه لرندن هربری دیکریله مصادمه ایدیور . طریق سعادت قولا یلاشیدیرالم دیرکن ده زورلاتیورلر .

دین اسلام ، فرق مختلفه نك دوشندک لرینی ده اول دوشونوب هر بر عقل سلیمک قبول ایده بیله جکی بر صورتی میدان قویمشدر . حکمای عصرک مقصدلری آره سنده کی تناقضی قالدیرمشدر . بشرک هر مطلبنه کوزل بر نتیجه بیان ایتمکه مزیتنی ، قدسیتی قازانمشدر . ایضاح ایده جکم که حکمای عصر ایله مسلمانلقدن هانکیسنک تأسیس ایتدیکی یول ، سادات بشریه یه ده قولای وکسدرمه اولدینی آکلا . شیلسون اوکا کوره او یانه لم .

سوسیالیست فرقه سی خلق عمومی زنکین ورنکیلرک عمومی عمله یایمق ایستور حالبوکه بورنارفته در . چونکه عالم ایله جاهلک ، چایشقان ایله تنبلک مساوی اولماسی لازم کایر . بوده اهالی یه کوشکلک اویشوقلق کتیریر . انتظام علمک معطل اولماسی لازم کایر . جناب حق بوکا راضی دکلددر . بونلره قارشى دین اسلامک کوستردیکی یول انسانلرک محتاجین قسمندن دخی فقر و ضرورتی قالدیریور « لیس للانسان الاماسی » چایشقان ایله تنبل مساوی اولماز « هر بهشتی که درجهان خداست دوزخی کرده اند بر کزرش » مهر خیال منکنه ده تورپوله یوب چلیک قلمله اویمادجه اومهر نام ویرماز . « هل یستوی الذین » علم و عرفانی اولنلر محترم واصحاب هنر و موز و مکرم در . معرفتسز ، هنر سزلر بدبخت دره خورددر . بر برینه مخالف ایکی گروه سعادتده مساوی اوله ماز ،

کرک تجارتدن کرک زراعتدن کرک ایراددن اغنیانک قازاندینی ثروت اغنیانک حقیدر . بشقه کیمسه اورتاق اوله ماز . فقط دینز دوشکون ، عجزه کروهنی دخی اعاشه ایتک یولنی دوشونمشدر . « خدمن اموالهم صدقه تطهر هم و تزکیهم بها » اغنیاء مسلمینک سندن سنه یه تجارت ماللرک قرقد برینی آلوب ضعفای مسلمینه ویرکه

یعنی جناب حقه و رسولنه اطاعت ایدیکز . مازعه ایته ییکز که پریشان اولوب هر بریکز بر کوشده قالدیرسه کز صکره یالکز حق ایده م ، دیه خیره تشبث ایده مزسکز . قورقاق اولورسکز . اتفاق ، اتحاد ایدیکز . زیرا : اتحاد بر قوتدرکه روزکاره بکزر . روزکارک اوفاق دلیکلردن کیرر . دیله دیکی کی حرکت ایدر . ایتدیکی شیئه موفق اولور . اتحادده کی قوتده روزکار کیددر . هر متصد نائل اولایلیر . تفرقه نك محویتدن بشقه هیچ بر اثری اولدینی هرکسه مسلمدر . عیسی (ع.م) انجیلی قدس شریفده نشر ایتدیکیچون خرستیانلر قدس شریفه اصل خرستیان وطنی دینک ایستورلر . و بونی اسلاملردن کیری آلمق ایستورلر .

تاریخدره کوریلورکه بومقصد فاسدلرینه نائل اولمق ایچون پاپلرک تشویقات و تسو بلاتی اوزره اسلاملره قاچد فله ر بالاتحاد هجوم ایتدیلر . موفق اولامادقلری ایچون یأس کتیرمه دیلر . سکز یوز سنه دنبری اوغراشیورلر .

اکثریت وقوتی محافظه ایچون سبب معنوی : دینی بیلمک و احکامی اجرا ایتک الزمدر . چونکه هر انسانک شخصه عالم وظیفه سنی وانسانلرک وظائف اجتماعیه سنه عالم قانونلری کوستیرر . عموم حقائق جامع اولان (قرآن) بزه تعلیم ایتدیکی دینک شوکتی وهرشیده سهوات کوستردیکی آکلاتهم . هر کسی مساوات اوزره ثروت صاحبی ایتک وهر کسی مسعودانه مساوات اوزره یاشاتمق امیلله اوروپایلر چاره طریق آرازکن نه قدر صعوبته اوغرادقلرینی و دینرک بوخصوصده کوستردیکی سهولتی آکلا یلم اوکا کوره بعض شیلرده آنلری تقلید ایده لم . و بعض شیلرده تقلیدی ترک ایده لم .

اوروپاده حل مشکل اولان بر « عمله مسئله سی » وارددرکه هر بر مساوات اوزره معمور اولمانک وهرکس علی السویه زنکین اولمانک اسبابی آرایورلر . اگر هر کسده استراحت مساوی اولمازسه بویوک کوچوکه مسلط اولماسی وقونک ضعیفی ازمه سی کی حالر ظهور ایدر . بویسه هم عدالتی همده مدنیتی بایمال ایدر . هرکسک ثروتی مساوی قیلیمق ایچون بر برینه مخالف پک چوق سیاسی فرقه لر ظهور ایتمشدر . بونلردن بریسی اشتراکیون « سوسیالیست » مذهبی در . بونلرک رأینه کوره فقرانک ضرورتی زنکیلر المرنده کی سرمایه یه مستقل متصرف اولمالرندن در . حالبوکه بوسرمایه عمله نك سعیدن طولانمشدر . بناء علیه سرمایه نك برکشی یه تخصیصی جائز اولامایوب عمومه تقسیم لازمدر . اولر بودعوائی موافق حق کوره رک کنیدیله مذهب ایدنمشلر بومذهبی بتون عمله یه قبول ایتدیرمکه چالیشیورلر . آرزولری بوضورتله اکثریت اهالی ی قازانوب اعضاسی كافة بومذهبه منسوب افراددن مرکب یکیدن بر حکومت تأسیس ایتمکدر . صکره عموم افراد بشری بختیار ایتک اغنیانک ثروتی آنوب افراد خلق بیننده مساوات اوزره تقسیم ایتدکد نصکره حکومت واسطه سیله هم ایشلری همده ایشلردن حاصل اولان قازانچی علی السویه عمومه تقسیم ایله مکدر . سوسیالیست فرقه سی اکثریتی تشکیل ایتک ایچون افراددن ایجاب ایدنله پاره ویریرلر . شاید بریسی خسته

امیر عبدالرحمن خان

مابعد :

بالخه ورودمده اوراده کی عسکر بکا اطاعت ایتدی . اها ایسنی تأمین وتظمین ایچین (نائب غلام احمدی) تحت بهله کونده دردم، ایکی کون صوکراده کندی کیدوب اوراده کی عسکره التفاتلر ایله دم و :
— هیکزدن خوشنود وراضی یم . دیدم .

بعض تنظیمات عسکریه بی متعاقب (علی عسکر خان) ی طوطخانه جنرالانته ، (نصیر خان) ی ده پیاده قوماندانلغنه تعیین ایتدم . انهای سفرده رفاقتمده بولونان سائر ذواته ده زبهرلر، منصبلر و یرمک صورته قدر شناسلق کوسته دردم .

اوندن صوکر قاقوب تاشغرغانه قدر کیتدم . (سردار محمد فتح خان) اتی طاہور نظامیه پیاده سیله اوراده ایدی . بنسه ولایتی تمامیه بونلرک دست تصرفدن قورتارمق ایستیوردم ، کیمسه نک مخالفتنه اوغرامق سزین تاشغرغانه کلدیم ، ایکی کون توقف ایدرک (هییک) . کیتدم . (قلعه غوری) ده بولونان (فتح محمد خان) ایله (شهاب الدین) بنم کلشیم اوزدرینه (کوه هندوکش) طریقیه کابله قاجدی . فقط یولده (هزاره) طافه سندن (شیخ علی) یه صویولدی .

بو ائنده (میراتالیق) وفات ایدرک اوغلی (سلطان مراد) قتهغن حاکمی وامیری اولمشدی . مشارالیه ، بنم اطاعتی قبول ایله یهرک ۵۰۰ ات ۲۰۰ دهوه ۲۰۰۰ قویون ۴۰۰۰ چوال ذخیره ۴۰۰۰۰ روپیه واشیای سائر ایله هدیهلر یوللادی . بنده پدربنک وفاتندن طولای اظهار تأثر ایدرک «پدرم» قتهغن ولایتی ویردیکی صیراده تاجیک ، عرب ، افغانه قدیمه ، هزاره طافه لرینی بالتفریق یالکز قتهغن اها ایسنی سزه تودیع ایله مشدی . الآن او طرزک محافظه سنی آرزو ایلم «دیه جواب یازدم . سلطان مراد بوکا قارشی «امیر شیر علی خان ده اولابویه اولماسنی آرزو ایتیش، مؤخرآ ۱۰۰۰۰۰ روپیه دن عبارت اولان سالیانه بی ۳۰۰۰۰۰ روپیه یه چیقارمش ، فقط بوکاده قناعت ایله میهرک داها فضا مطالبانه قلیشمشدی .» مأتمده برمکتوب رنوردی .

§

بو کونلرده عمجه (محمد اعظم خان) خاتک بدخشاندن یوللادی بر مکتوبی آلدیم . «فیض آبادده یم . میرآتالیق قیزی آلق و بعد انزقاف طرفکزه کاک ایستیوردم دیوردی .

قیش موسمی یاقلاشیور ، بنده (بامیان) . کیتیم لازم کلوردی . یول لوازمی مکمل اولدینی کی ، (امیر شیر علی خان) ده کابل ده بولمادی ایچین همان (قره کتل) و (بادکک) دن کچوب (باجکاه) . واصل ، اورادن ده بلا مزاحم (بامیان) . داخل اولدم .

(هزاره) امراسنه خلعتلر کیدروب عسکر ایچین ۲۰۰۰ یوک بوغدا و آربه ایله ۱۰۰ یوک یاغ و ۳۰۰۰ قویون حاضر لامالری تنبیه ایتدم . بوارزاق و رودینه قدر (باجکاه) . کیدوب عمجه می بکله دم .

بونکله هم ثروت اغنیا برکته نیر ، همده اغنیا سخاوتی ابراز ایتکله عذابدن نجات بولوب سعاده واصل اولور . چونکه شفقتی ابراز ایتدی قلوب ضعیفی مسرور ایتدی . حقیقی بر انسان اک مسرور بر ذقیقه سنده بیله باشقارینه المارینه ده اشتراک ایدر . حضور رسوله (ع.م) بر عذاب کلوب حق اللهدن ایسته دی رسول الله عم «انما الصدقات للفقراء» آیتی اوقودی . بوصفله داخل اولان عجزه اغنیانک ثروتنده کی حق الله ایله آغاشه ایدیلر .

«وفی سبیل الله» جهاده دخی زکات صرف اولونور . جهاددن مقصد اعلاء کلمه الله در . یعنی نور اسلامیتک انتشاری مقصود الهی در . بو ایسه ضلالت عدوی هدایت اسلامیه سوق ایتکله اولور . هدایت قبولده تعندله اصرار ایدن اعدانک ظلمتی احیا ایدیلر . ممکن دکلسه شوکت اسلامیتی شرعدودن محافظه ایتک اشد التزامله فرضدرکه افراد اسلام آزالماسون نشوونما بولسون بونک ایچون «واعدوا لهم ما استطعتم من قوة ومن رباط الخیل» بیورلمشدر . یعنی اعدا ایله محاربه ایچون قوت و یره جک سلاح و حرب آلتی حاضرلیکزر زمانه کوره محاربه لوازماتی تدارک ایدیکز ، آخیرلرده بسلو آتله حاضر لاییکزر که بونلرله دشمنانی قورقودوب شرلرندن امین اولاسکزر ، «یا ایها النبی حررض المؤمنین علی القتال» یارسولم جهادک فضائلی مؤمنینه بیان ایت اولنری جهاده ترغیب ایت . جهادک فضائلی حقنده بر جوق احادیث و آیات وارددر . الله رضاسیچون دشمن قارشوسنده دورمق کعبه مکرمه ده حجر اسود حضورنده بیک آیدن خیرلی اولان لیلله قدری احیا ایتمدهن خیرلیدر . حدیثی کافیدر . «وجاهدوا یا باموالکم وانفسکم» مالا و بدنأ محاربه ایدیکز . «الشیطان یعدکم الفقر» صافنک شیطان لعینک تسویلاتنه آلدانماییکز . دورلو دورلو اوهام انقا ایدر . مالکزی کوزیکزه آز کوستریر . تبوک محاربه سی اورتالق کساد بر زمانده ایدی . بیت المال ضرورت حالنده ایدی . رسول الله افندیمر اصحابی اعانه یه دعوت بیوردیلر . حضرت عثمان «رضی» طقوز یوز الی دوه و الی بارکیر اعانه ویردیلر . عبدالرحمن بن عوف حضرتلری حضور پیغمبره کلدی . یکرمی بیک موجود قدیم وار یاریسنی عائله مه براقدم ، یاریسنی اعانه ایتدم دیدی . ابو عقیل حضرتلری بو کیجه صباحه قدر صو چکدم درت اوقه خرما اجرت آلدیم یاریسنی عائله مه براقوب یاریسنی اعانه ایتدم دیدی . هر طرفدن اعانه ویریلدی . کیمسی ماننک کافه سنی ویردی کیمیسیده مانندن ترت لایموت مقداری آلوب اوست طرفی ویردی . مادامکه اغنیامزک کسه حمیتی قاصر در باری جهاده صرف اولونمق نیتله زکاتلرینی دونما اعانه سنده ویرسلر هم فرضی ایفا همده وطنه بیوک بر خدمت ایتیش اوله جقلر . سوزیمی خلاصه ایدیم مسلمانلق اوچ شیدن عبارتدر : اعتقاد ، عمل ، اخلاق ، بو اوچ شیه هم اتحاد ، همده تعالی حاصل اوله بیلیر .

بروسه جامع کیر درساملرندن

محمد خیالی